

Būt māksliniekam - būt brīvam. Purvīša balvas kandidāts Miķelis Fišers

Gleznotājs Miķelis Fišers mūsdienu sabiedrībai ir pazīstams ar savu savdabīgo rokrakstu. Lielās kosmiskās mistērijas, ārpuszemes dzīvības formas, okultās zinības, neticami ekstrēma ezotērika – tās ir tēmas, ar kurām pašreiz aizrāvēs Fišers.

Arī savā jaunākajā personālizstādē "Lielviela", kas 2012. gada nogalē izvirzīta prestižajai Purvīša balvai, mākslinieks atspoguļojis alternatīvās realitātes, kurās ietilpst Zemes ekstrēmo ezotērisko ainavu apmeklējums, apziņu paplašinošas šamaniskas vīzijas, peldes lielo kosmisko mistēriju vannās, kā arī konfrontācija ar patieso lietu kārtību sazvērestības teoriju stindzinošajā gaismā.

Izstādē eksponētas autora jaunākās gleznas un objekti, kas tapuši īpaši "Lielvielai", kā arī darbi no projektiem "Kosmoss kļūdas nepiedod" (2009–2012), "Pie jauniem vārtiem" (2008), "Pārdaba" (2007) un "Bez cilvēkiem" (2006).

Saistīts ar mākslas vidi jau vairāk nekā divdesmit gadu, M. Fišers radījis gan instalācijas un vides objektus, gan gleznas un scenogrāfiju teātra izrādēm. 20. gadsimta 90. gados mākslinieks realizēja kontrkultūras stratēģiju, vērsoties pret sabiedrībā pieņemtajām konvencijām, liekulību un materiālismu. Pārkāpjot seksa, narkotiku un nāves tēmu tabu, viņa radošā biogrāfija ietver izaicinoši provokatīvus mākslas darbus. Kā jau iepriekš minēts, autora daiļradē vērojama pastāvīga interese par nezināmo un pārdabisko – NLO, sazvērestības teorijām, mistiskām pasaules spēka vietām, ezotēriskiem procesiem un cilvēka noslieci tiem ticēt. Jaunā laikmeta ezotērikas, kosmisku scenāriju, pasaules gala pravietojumu, glābiņa meklēšanas iespēju kritika un vienlaicīga interese par tiem Miķeļa Fišera mākslu ievieto nestabilā stāvoklī starp ticību un neticību.

Vērtējot mākslinieku un viņa izstādi "Lielviela", Latvijas Nacionālā mākslas muzeja (LNMM) Latvijas Vizuālās mākslas departamenta vadītāja Ginta Gerharde-Upeniece atzīst: "Darbos pārdabisko spēku klātbūtne un kosmiskās bezgalības baisums mijas ar Zemes ainavisko eksotiku, eksistenciālie un vienlaikus arī neatbildamie jautājumi paver iespējas labestīgai ironijai. Pārlicinošs un monumentāli atraktīvs sniegums."

"Jaudīga izstāde, kurā mākslinieks pārlicinoši demonstrē briedumu un jau noslīpētu rokrakstu. Neskatoties uz izstādīto gleznu neviendabīgo kvalitāti, darbu kopums liek noticek Fišera glezniecībai un pārpasaulīgās esamības eksistencei autora uztveres telpā," uzskata mākslas zinātniece Solvita Krese.

Arī pats mākslinieks savās atbildēs uz mūsu uzdotajiem jautājumiem piemin gan sapņus, gan garīgo un nemateriālo pasauli, tādējādi patiesi apstiprinot to, ka viņam piemīt savdabīgi ezotērisks rokraksts.

Ko uzgleznot jāprot jebkuram māksliniekam?

Diezin vai būšu oriģināls, bet domāju, ka vispār nav nekā tāda, kas visiem būtu obligāti jāprot. Tomēr, šo jautājumu attiecinot uz gleznotājiem, man šķiet, ka nebūtu slikti, ja ikviens gleznotājs būtu spējīgs uzgleznot pašportretu – kaut vai sevis izziņas nolūkos.

Vai, uzsākot jaunu darbu, jums jau ir skaidrs, kādu vēlaties redzēt galarezultātu?

Jā, absolūti. Parasti darbu vispirms radu nemateriālajā pasaulē, pēc tam – realizējot to uz audekla. Šād tad ir pieļaujamas arī izmaiņas, taču nosaukums gan vienmēr rodas pirmais.

Ar ko jūs atšķiraties no citiem Latvijas māksliniekiem?

Esmu vienīgais cilvēks uz planētas, kam nevar būt atbildes uz šo jautājumu.

Vai atceraties brīdi, kad sapratāt, ka gribat radīt un būt mākslā?

Aptuveni 14 gadu vecumā apmeklēju lietuviešu mākslinieka Čurļoņa muzeju Kauņā. Domāju, ka tas bija spēcīgākais impulss šajā virzienā, kaut gan tobrīd neuzdrošinājos sapņot, ka pats kļūšu mākslinieks.

Vai spējat uz saviem darbiem palūkoties kā skatītājs? Kāds jums kā skatītājam par tiem ir viedoklis?

Jā, tieši kā skatītājs cenšos uzlūkot savus darbus, un vairumā gadījumu man tie šķiet tīri labi. Kaut gan kopumā varētu vēlēties vairāk viegluma.

Vai būt māksliniekam ir romantiski?

Būt māksliniekam man nozīmē būt brīvam, un tas noteikti ir romantiski.

Kas ir mākslas galvenā vērtība?

Kvalitatīvas izmaiņas skatītāja garīgajā pasaulē.